Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

**Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry:n lausunto**

**HE 113/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta**

**HE 200/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 113/2025 vp) täydentämisestä**

SuPer pitää tärkeänä, että sosiaalihuollossa käytettävistä teknologisista ratkaisuista määrätään lainsäädännöllä. Esitetty lakiuudistus lisää asiakkaiden yhdenvertaista sekä yksilöllistä kohtelua, sekä asiakkaiden ja työntekijöiden oikeusturvaa. Lainsäädäntö vahvistaa myös valvontaviranomaisten yhtenäisiä käytäntöjä.

## Vaikutukset lähihoitajien työhön

Lähihoitajat ovat sosiaalihuollon suurin ammattiryhmä, joten on syytä pysähtyä tarkastelemaan sitä, miten työ ja ammattitaitovaatimukset tulevat muuttumaan. Riittävä ammattitaito on perusedellytys asiakkaiden laadukkaan hoidon toteutumiselle.

Annetulla esityksellä teknologian käyttö muodostuu entistä kiinteämmäksi osaksi lähihoitajan ammattitaitoa. Samalla teknologisten ratkaisujen käyttö kytkeytyy aiempaa selvemmin palveluiden toteuttamiseen, asiakkaan palvelutarpeen arviointiin, asiakassuunnitelmaan ja kirjaamiseen. Lisäksi asiakkaalle on osattava antaa ohjausta ja neuvontaa teknologian käyttöön.

Jotta asiakkaiden oikeusturva sekä laadukas palvelu toteutuvat, työnantajan on tarjottava henkilöstölle riittävä koulutus teknologian käyttöön, tietosuojaan sekä asiakasturvallisuuteen. Lisäksi koulutuksessa tulee kiinnittää huomiota itsemääräämisoikeuden ja teknologian käytön oikeasuhtaisuuteen.

## Henkilöstön riittävyys ja inhimillinen kohtaaminen

Esityksen myönteinen lähtökohta on, että teknologian käyttöönotto ei saa heikentää asiakkaan oikeutta inhimilliseen kohtaamiseen eikä se anna oikeutta alimitoittaa henkilöstöä. Henkilöstön määrän, koulutuksen ja tehtävärakenteen tulee edelleen vastata asiakkaiden todellisia tarpeita.

Samaan aikaan esitys mahdollistaa välittömän asiakastyön osittaisen korvaamisen teknologialla ikäihmisten ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Erityisen huolestuttavaa on se, että esityksellä haetaan 36 miljoonan euron säästöä pelkästään tästä palvelusta.

Esityksessä teknologian käyttöönottoa perustellaan pääsääntöisesti niukkenevien henkilöstöresurssien oikealla kohdentamisella vapauttamalla aikaa asiakkaiden kohtaamiselle. Mikäli teknologia vähentäisi henkilöstön määrää, aikaa asiakkaan kohtaamiselle ei todellisuudessa jäisi tällöin yhtään enempää. Koska teknologiasta pitää myös huolehtia, aikaa asiakaskohtaamisille jäisi mahdollisesti vielä vähemmän kuin nykyään, mikäli henkilöstöä vähennetään.

**Henkilöstöä ei voida vähentää teknologiaperusteisesti, jos työtehtävät eivät tosiasiallisesti vähene**

SuPerin näkökulmasta esityksen suurin haaste on tasapainoilu teknologian hyödyntämisen ja riittävän henkilöstön turvaamisen välillä. Esityksessä jää epämääräiseksi se, millä perusteilla työnantaja voisi arvioida teknologian todella korvanneen välitöntä asiakastyötä 0,04 osuudella ympärivuorokautisen palveluasumisen toimintayksikössä (20§). Uhkana on, että vähennysmahdollisuutta käytetään hyödyksi, vaikka todellisuudessa asiakkaan palveluntarve tai henkilöstön työtehtävät eivät vastaavasti vähentyisikään.

SuPer vastustaa annetun esityksen säästötavoitetta sekä mahdollisuutta vähentää henkilöstöä teknologiaperusteisesti ikäihmisten ympärivuorokautisessa palveluasumisessa.

Helsingissä 19.11.2026

Päivi Inberg, puheenjohtaja

paivi.inberg@superliitto.fi

Jussi Salo, kehittämisjohtaja

jussi.salo@superliitto.fi

www.superliitto.fi

Puhelin: 09 2727 910

Lisätietoja lausunnosta antaa asiantuntija Sari Ilonummi, p. 050 3416079, sari.ilonummi@superliitto.fi